

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

פרשת פנחס
שנת תשפ"ה

גליון
קי"ד

שיעורי חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

• תאמין לילד

ספר לכלם שהילד גנב והוא אומר שקר, הוא לא 'מודה על האמת', והמלמד והמנחה יחד עם ההורים בזו וחרפו אותו, כי הרי צריכים לעשות כפן משהו, הוא גנב והוא עוד אומר שהוא לא גנב, הוא הרי פושע גדול... והילד צעק: "לא מאמינים לי, אני לא גנבתי את זה, תאמינו לי שאני לא יודע איך זה הגיע לכיס שלי".

עכשו בוכה החתן לרב, ואומר: "הילד ההוא יצא לתרבות רעה, ואני לא יכול ללכת לחפה בשעה שאני גרמתי שילד יצא לתרבות רעה".

מי אשם שהילד יצא לתרבות רעה?

הרב הרגיע אותו, ואמר לו: "זה לא אתה; אתה הרי היית קטן, והמלמד הרי הפיל כזה פחד שהיית חיב להציל את החיים שלך; אם כבר, אולי אסור למלמד ללכת לחפה..." הקשיה היא על המלמד, על המנחה ועל ההורים, שבישו והשפילו את הילד ההוא, הם היו גדולים, והם פן היו צריכים להתעמק יותר בספור, בשעה שהילד צועק ומוחה: "אני לא יודע איך הגיע השעון לכיס שלי!"

זה שהילד מסכן יצא לתרבות רעה, זה דבר פשוט, כי כשילד מתחנך "תאמינו לי" והוא רואה שאף אחד לא מאמין לו, ואפילו אבא ואמא שלו לא מאמינים לו, אלא להפך, הם עוד צועקים עליו

שלו, כמובן שהמלמד קלט מהר שהשעון חסר, והמלמד הכריז: "מי שגנב שיודה עכשו!" הילד לא רצה להודות, כי המלמד הטיל כזה פחד, שהילד הרגיש במוחו הילדותי שאין לו אפילו את ההזדמנות להגיד: "אני הגנב", הוא מאוד פחד להודות שהוא עשה את העברה הנוראה של לקחת דבר ששיוך למישהו אחר ולהכניסו לכיס.

המלמד ראה שאף אחד לא מודה, אז העמיד את כל הילדים בשורה על יד הקיר, ואמר: "מי שאמצא אצלו את השעון יהיה אחת דתו להמית!" והחתן מספר: "המלמד הטיל כזה פחד עד שלא היתה לי בררה, לא רציתי שימצא את זה בכיסי, והוצאתי את השעון מהכיס שלי ובשקט הכנסתי אותו לכיס של הילד שלידי, בעוד שהוא אפילו לא הרגיש שאני מכניס לו את זה לכיס".

המלמד הגיע לילד ההוא, הוא משש את הכיס שלו ומצא את השעון... המלמד התרגז. והמלמד שואל את הילד: "מה זה? אתה הגנב?" הילד התחיל לתרץ את עצמו: "לא גנבתי את זה..." שואל אותו המלמד "ככה?! לא גנבתי את זה? אז למה מנח השעון בכיס שלך?!" וכך עשה המלמד צחוק מהילד, הוא קרא למנחה, הוא קרא לאבא ולאמא של הילד, הוא

בעזרת השם אנו מביאים לפניכם חלק שני מהשעור שמסר ראש הישיבה שליט"א למחנכים בפרשת בשלח ה'תשפ"ה.

למה בוכה החתן לפני החפה?

עכשו אני רוצה לדבר על עוד נקודה, בהמשך לשעור הקודם שדברנו בו שלפני שעושים משהו לילד, לפני שלוקחים את הענינים לידיים ובטוחים שהילד הוא רחמנא לצלן... חיבים לשמע את הילד, ולפעמים אפילו צריכים להאמין לילד, או על כל פנים לדון בדבר ולהתבונן היטב אולי הילד לא אשם.

שמעו ספור; רב הגיע לחתונה לסדור קדושין, והרב מבחין בקבלת פנים שהחתן אינו מפסיק להתלפף ולבכות, הבכי של החתן לא כל כך מצא חן בעיניו, אפשו לפעמים לראות חתן בוכה, אבל כפן הוא רואה את החתן בוכה כמו שבוכים על דבר שלא יכולים להתנחם, שואל הרב את החתן: "הכל בסדר?" אומר החתן: "לא, יש לי משהו על הלב; אני לא יכול ללכת לחפה", אומר לו הרב: "בא נלך לצד ואני אשמע מה קורה", החתן הלך עם הרב לצד, והוא מספר לו ספור מזעזע.

החתן מספר כזה ספור: כשהוא היה ילד הוא גנב חפץ יקר מהמלמד, את 'שעון הזזהב'

פן יודע והוא לא מגלה את השם כי הוא רוצה לתת לי עוד הזדמנות, זה גרם לי שהתחלתי ללמוד ולהתפלל, והיום יש לי בנים ונכדים, ונמשכים דורות יפים ונאמנים".

חותכים ילדים מדי יום ביומו בתלמודי תורה

מלמדים יקרים; מהספורים האלו רואים איך שעם קצת רחמנות על ילד אפשר לבנות דורות, ועם התנהגות רעה אל ילד אפשר חס ושלום לדרדר דורות.

הספור הראשון לא קרה 'פעם אחת', הספורים האלו קורים לדאבונו כל יום! אני זוכר כשקרתי הסרג'יה הנוראה בבורו פארק שיהודי חתן ילד, ומוהרא"ש דבר אז באש להבה, מוהרא"ש אמר (בשעור ליל ששי פרשת דברים, תשע"א): "כל אחד אומר סבה אחרת למה זה קרה, אחד אומר שזה בא בגלל טלפונים לא פשרים, והשני אומר שזה בגלל עברות אחרות, ואני אומר - אמר מוהרא"ש - שזה בא כי חותכים ילדים בתלמודי התורה, מרביצים לילדים מכות רצח ומבזים אותם!" מוהרא"ש בכה מאוד בדרשה זאת. ברוך השם שהוצאנו אז קונטרס מהדרשה הזאת בשם "אל תחתך אותי", הקונטרס הזה הוא הפלא ופלא.

נזכרתי עכשו מהספור, כי עכשו קרה ספור נורא בבורו פארק, גם יהודי לדאבונו שדקר את אביו ואת אמו למות ה' ישמרנו, אברכים אומרים לי שהם לא יכולים לישן בלילה מהטראומה, הם מרגישים שמשהו קורה במח שלהם, אמרתי להם "נו, מה היה אומר על זה מוהרא"ש? אותו דבר! זה בא כי חותכים הורים, ילדים מדברים אל ההורים שלא בדרך ארץ, ומזלזלים בהורים".

לכם ספור: כשהייתי ילד למדתי אצל אביכם רבי יעקב אליעזר, באמצע הלמודים הלכתי לשרותים, המשרד של המנהל היה פתוח, הצצתי לתוך המשרד שלו וראיתי על השלחן מנח שטר של עשרים, לקחתי את השטר ודחפתי אותו לכיסי, אני לא אומר שהיה מתר לי לעשות את זה, אבל כך עשיתי...

כשחזר המנהל למשרד הוא הבחין שחסר לו כסף, הוא הבין מיד שאחד הילדים מכפתי גנב את זה, והוא נכנס לפתח שלי ואמר למלמד: "היה על השלחן במשרד שלי שטר של עשרים, ואני חושד שאחד הילדים מהכיתה הזאת גנב את זה, אני רוצה למשש את הילדים כדי לקלט מיהו הגנב", אמר אביכם למנהל שהוא כבר יביא לו את הגנב, והוא צוה לכל הילדים שכלם יעמדו ליד הקיר עם הפנים לקיר והוא ימשש את כל הכיסים, כדי שאף אחד לא ידע מיהו הגנב, אביכם עבר מילד לילד, וכשהוא הגיע לכיס שלי חשבתי, בטוח אני עומד להתבזות עכשו... המלמד מכניס את ידו לכיסי באותו רגע לבי החסיר פעימה, ופלאי פלאים, המלמד מוציא את השטר מהכיס שלי ומכניס אותו לכיסו וממשיך ללכת לשאר הילדים העומדים בשורה, והוא לא נעצר אצלי, כשהוא סיים למשש את הכיסים של כל הילדים התישבו בחזרה ללמד.

אחר כך נכנס עוד פעם המנהל והוא שואל: "נו, מצאו את הגנב?" אמר לו אבא שלכם: "הנה השטר", והמנהל שואל: "מיהו הילד שגנב?" ענה המלמד: "אני לא יודע, הסתובבתי בעינים עצומות וכך הכנסתי את היד שלי לכיסים, והנה הוא השטר..."

היהודי מספר: "הספור הזה כל כך רגש אותי, ראיתי שהמלמד כל כך נזהר בכבודי, אני לא ידעתי אם באמת הוא לא יודע מי הגנב, או שהוא

ומבזים אותו, זה יכול לגרם שהוא יעזב את כל החנוך שהכניסו בו.

כשמאמינים לילד מועילים יותר מענש

זה ספור מבהיל מאוד, כשקראתי את הספור בכיתי; חשבתי לעצמי: 'אני לא יודע אם אני פן הייתי יכול לעמד בנסיון, להאמין לילד שהוא לא שם את זה בכיסו, וחשבתי לשתף את המלמדים בספור, שידעו שצריכים להקשיב לילד, וצריכים לתת לו את ההרגשה שסומכים עליו ומאמינים לו.

אפלו אם ילד מספר ספור שלא מסתדר לפי המח של המלמד, אסור למלמד להתחיל לפעל, אפשר לדון על זה עם משהו, או לפחות לישן על זה לילה ולחשב על זה עוד פעם בישוב הדעת.

ואפלו אם הילד באמת משקר והוא באמת גנב, אז עדיף לבקש חזרה את השעון ולדבר אל הילדים שאסור לגנב, ולתת את ההרגשה לילד שמאמינים לו שהוא לא גנב, כי מועילים יותר כשנותנים אמון וסומכים על הילד - מאשר כשמענישים אותו!

נשאר יהודי והקים דורות - בזכות מלמד

עכשו אספר ספור הפוך, שרואים ממנו שבזה שלא בישו ילד על גנבה, נשאר הילד - יהודי.

את הספור הזה כבר ספרתי כמה פעמים, אבל אני רוצה לחזר עליו. יהודי נגש אל הבנים של המלמד רבי יעקב אליעזר פרקוביץ זכרוננו לברכה [הוא אביו של הדין מקרית יואל שליט"א]; הוא היה שנים ארכות מלמד בתלמוד תורה סאטמאר [ואמר להם: "דעו לכם, בזכות אביכם נשארת יהודי והקמתי משפחה חשובה".

והם שואלים אותו: "מה הספור?" אומר היהודי: אני אספר

ברוך השם שישבתי עם ילדים

מלמדים יקרים, הלב שלי אתכם, אני מודה לכם, אני מברך אתכם, ואני יודע שאתם עובדים קשה; אני גם עובד מאוד קשה, אבל ברוך השם שאני עובד עם דברים טובים. אוי איך שאנשים עובדים קשה, אם הייתם יודעים מה שמתרחש בעולם המסחר, איך שאנשים רבים כל יום אחד עם השני, זה גונב את זה וזה גונב את זה, וזה כבר חשב שהוא הולך להרויח כסף והוא לא מרויח כסף, אזי הייתם שמחים 'ברוך ה' לפחות ישבתי עם הילדים בפניה, קצת למדתי וקצת התפללתי עם הילדים'.

התפלה והלמוד צריכים לגדל עם הילדים

אני רוצה להוסיף עוד נקודה קטנה; בתחלת השנה מתחילים את הכל בהדרגה, מתפללים עדן קצת, מלמדים אותם להתפלל,

ולומדים מעט, כמו שהילדים רגילים עדן מהפניה הקודמת, אבל עכשו שאוחזים כבר ב'חדש שבט', צריך כל מלמד לדעת שצריכים כבר להוסיף עוד קטע לתפלה; מדי תקופה צריכים להוסיף עוד קטע ועוד קטע, התפלה צריכה לגדל עם הפניה. אותו דבר עם הפסוקים של חמש, עם רש"י, עם משניות וגמרא. ב'חדש שבט' אי אפשר ללמד אותו דבר כמו שלמדו בתחלת השנה, צריכים להוסיף עוד פסוק חמש, עוד רש"י, עוד משנה ועוד שורה גמרא.

ללמד ענינים יפים ביהדות

כך גם כדאי ללמד ענינים ביהדות, כגון 'גימטריות', 'ראשי תבות', את 'טעמי המקרא'; יש כל כך הרבה דברים שאפשר ללמד, בתורה הרי יש את הכל. וכמובן שלא לדבר מסתם חדשות ושטויות.

מכתבים בעניני חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

האם זה נורמלי שאני צריך לשרת את ילדי?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

לאחרונה בני מבקש ממני כל הזמן שאעשה עבורו דברים; שארים בשבילו דברים מהרצפה, או שאביא לו בוס מים בשהוא באמצע לקרא, וכן הלאה, כל מיני דברים שהוא יכול לעשות בעצמו.

אני כל הזמן חושב אם זה נורמלי, האם מתאים לעשות כך, או שאני צריך ללמד אותו שלא יפה לבקש מאבא דברים באלה.

ישר כח גדול על כל השיעורים והמכתבים, זה ממלא את חיי בכל כך הרבה דברים טובים.

ישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרישת נח, כ"ח תשרי, שנת ה'תשפ"ב

לכבוד ... נרו יאיר

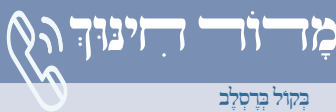
קבלתי את מכתבך.

מה השאלה בכלל? התורה לא אומרת: "כבד את בנך ואת בתך", התורה אומרת (שמות כ, יא): "כבד את אביך ואת אמך".

הורים צריכים ללמד את הילדים שייכבדו אותם, לדרוש מהילדים שישירתו אותם; חשוב מאוד שהאבא יבקש מהילד: "תביא לי בוס שתיה" וכדומה; חשוב מאוד שהאמא תאמר לילדים: "תרים את הבגדים שלך", "תרים את הצעצועים"; אוי ואבוי להורים שנותנים לילדים לגדול

בכל אופן, מלמדים יקרים, הדבר הראשון הוא: תכינו לעצמכם בכל יום ספור של צדיק, והדבר השני: לא לעשות שום צעד לפני שהקשיבו לילד ושקלו את זה עוד פעם בשוב הדעת שאולי הילד לא אשם.

השם יתברך יעזר, שתהיה לכם הרבה הצלחה וסיעתא דשמיא, אמן.

בקול ברסלב

לשמיעת כל שיעורי החינוך

(באדיש)

מראש הישיבה שליט"א

ב'קול ברסלב'

הקישו 1-2-4-2-1

- שמעו וזהו נסעכם -

הפקר, עד כדי כך שהם משרתים את הילדים.

רבים מאוד עושים את הטעות הזאת, חושבים 'אין צריך עכשו כשהילדים קטנים - לחנך אותם, אחר כך כשהם יגדלו אז נלמד אותם איך מתנהגים'; ההורים לא קולטים, ששהילדים מתבגרים כבר אין מה לעשות, אז הם יורקים להורים בפנים.

למד את ילדיך בעודם צעירים איך להתנהג - כך תראה נחת מהם, כפי ששלמה המלך אומר (משלי כט, י): "יסר בנך ויניחך", תחנך את בנך, ותהיה לך מנוחה ממנו, וייתן מעדנים לנפשך", הוא יביא לך רק נחת.

ועל כולם תבקש מהשם יתברך על דורות כשרים. מוה"ר א"ש ספר, פעם הגיע יהודי אל החפץ חיים זכותו יגן עלינו ובקש ברכה לזכות לילדים טובים, החפץ חיים זכותו יגן עלינו לקח לידיו ספר תהלים שדפיו היו נפוחים מרטיבות והראה אותו ליהודי, באמרו: "אתה רואה, זה ספר התהלים של אמי עליה השלום, בו היא הייתה בוכה בכל יום אל השם שתזכה לילדים טובים, כך זוכים לילדים טובים"; עליך לבקש הרבה מהשם יתברך שתזכה לילדים יהודים כשרים תלמידי חכמים.

תבקש מהשם יתברך: "רבוננו של עולם עזור לי שאזכה לילדים ונכדים שילמדו את התורה הקדושה ויעבדו רק אותך, רבוננו של עולם קבל את תפלותי הפשוטות שאני מבקש ממך ותן לי ילדים שיאירו את העולם, ילדים שיהיו דבוקים בך".

השם יעזור שתצליח בכל הענינים.

...

(קונטרס עצתו אמונה פרשת נח תשפ"ב)

האם לתת ממתקים לילדים כדי שהם יתפללו?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א, ברוך השם זכיתי להיות מלמד לתינוקות של בית רבן, אני שומע

הרבה את השיעורים של ראש הישיבה שליט"א, ואני מאד נהנה מהעצות והחזוק.

השאלה שלי היא אם צריכים לשכנע ילדים בגיל חמש בערך שאם הם יתפללו הם יקבלו ממתקים וממתנות טובות, ואז כל הילדים יתפללו בהתלהבות, או שיותר נכון להרגיל אותם להתפלל רק להשם יתברך, בלי הסבריות?

יישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת ויגש, ב' טבת, זאת חנוכה, שנת ה'תשפ"ה

לכבוד ... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

אתה צריך להתחזק מאד בעבודתך הקדושה להיות מלמד, חכמינו הקדושים אומרים (שבת קיט:): "אין העולם מתקיים אלא בשביל הכל פיהם של תינוקות של בית רבן שלא טעמו טעם חטא", המלמדים מחזיקים את העולם, המלמדים לומדים תורה עם תינוקות של בית רבן.

בדאי שטוב לתת ממתקים לילדים, כדי ללמד אותם להתפלל יפה, כך מרגילים אותם להתפלל, ומאוחר יותר הם יתפללו בלי הממתקים, הם יבינו שתפלה היא החיים, תפילה לקל חיי. מצינו בתנ"ל ספורים מהתנאים והאמוראים הקדושים שהם שחדו את התלמידים. חכמינו זכרונם לברכה מספרים (תענית כד.), פעם

היתה שנת בצרת - תקופה ארוכה לא ירדו גשמים, יהודי פשוט נגש אל העמוד ומיד כשאמר: "משיב הרוח, ומוריד הגשם" - התחיל לרדת גשם בחוץ זלעפות, שאלו אותו: "מהם מעשיך הטובים שאתה עושה?" וענה: "מלמד דרדקי אני - אני מלמד תורה לילדי ישראל, ואני לא מפלה בין ילד שאביו משלם לי עבור הלמוד, לבין ילד שאביו לא משלם; עוד מנהג יש לי, כשאני רואה ילד שלא רוצה ללמד אני משחד אותו. יש לי בביתי אקוריום עם דגים ואני משכנע אותו, שאם הוא ילמד - אראה לו את הדגים, עד שהוא מתחיל ללמד"; זה היה הכח שלו, לכן הקשיבו לתפלות שלו.

כמו כן מספרים חכמינו זכרונם לברכה (בבא מציעא פה.), רבינו הקדוש שחד כך את בנו של רבי אלעזר בן רבי שמעון, ובנו של רבי טרפון, הוא החזיר אותם אל השם יתברך על ידי שהבטיח להם שדווקא וכו', ואחר כך הם נהיו צדיקים גדולים ועבדו את השם שלא על מנת לקבל פרס.

השם יעזור שתצליח בכל הענינים. חנוכה שמח.

...

(קונטרס עצתו אמונה פרשת ויחי תשפ"ה)

לקבלת הגליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: chinuchgilyon@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון חיוזק (נשים)
שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד
079-704-0069

ארצות הברית 212-444-9169 / 845-351-9060 / אנגליה 03303502363
קנדה 438-320-9090

...

קול ברסלב
שיעורים; חיוזק יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד
079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9191 / 845-351-0910 / אנגליה 03303502361
קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 11552354370
מייל חיוזק יומי chizikyomi@gmail.com